

Marine Strategy Framework Directive (MSFD; 2008/56/EC)

Marine strategy framework directive (MSFD) je rámcová směrnice EU charakterizující strategii pro mořské jejíž cílem je dosáhnout "dobrého stavu prostředí" do roku 2020 a zároveň chránit zdroje na kterých jsou závislé socio-ekonomické aktivity členských států EU. Směrnice zakotvuje v legislativním rámci ekosystémový přístup k řízení lidských činností s dopadem na mořské prostředí, který integruje koncepce ochrany životního prostředí a jeho udržitelného využívání.^[1] Dobrý stav prostředí se vztahuje na takové moře a oceány, které jsou ekologicky rozmanité, dynamické, čisté, zdravé a výnosné. Cílem je zajistit ochranu mořského prostředí pro současné i budoucí generace.^[2] Pro jeho určení uvádí Evropská Komise seznam kvalitativních deskriptorů - D1 biologická rozmanitost, D2 nepůvodní druhy, D3 rybolov, D4 potravní řetězec, D5 eutrofizace, D6 celistvost moře, D7 hydrografické podmínky, D8 kontaminanty, D9 kontaminanty v mořských potravinách, D10 námořní vrh, D11 energie a hluk^[3]

Pojmem Mořské oblasti se uvažují mořské vody spadající pod svrchovanost a jurisdikci členských států EU zahrnují vody Středozevního moře, Baltského moře, Černého moře a severovýchodního Atlantského oceánu, a rovněž vody obklopující Azory, Madeiru a Kanárské ostrovy. V zájmu zohlednění zvláštností určité oblasti mohou členské státy provádět tuto směrnici prostřednictvím odkazu na subdivize mořských vod (například Keltské Egejské moře)^[4]

Dle této směrnice musí členské státy implementovat strategie pro jejich mořské oblasti ve spolupráci s ostatními členskými státy sdílející stejnou mořskou oblast a aktualizovat je každých 6 let.^[5] Potřeba spolupráce je v této směrnici obzvláště zdůrazňována a to nejen mezi členskými státy EU, ale i mezi sousedními státy v rámci mořské oblasti^[6] (Viz situace u Černého moře, kde jsou členy EU pouze Rumunsko a Bulharsko, zatímco Rusko, Ukrajina, Turecko, Gruzie a Abcházie nikoli.

V takovémto případě by měly být třetí země vyzvány k účasti na procesu stanoveném touto směrnicí s cílem usnadnit dosahování dobrého stavu prostředí v dotyčné mořské oblasti nebo podoblasti.^[4]).

Strategie jimiž se má dosáhnout dobrého stavu prostředí se skládají z pěti kroků:

- I) počáteční posouzení stavu mořských vod
- II) stanovení dobrého stavu životního prostředí mořských vod
- III) stanovení environmentálních cílů
- IV) zřízení a provádění koordinovaných monitorovacích programů
- V) určení opatření nebo kroků, které je třeba přijmout za účelem dosažení nebo zachování dobrého stavu životního prostředí.^[1]

Obr. 1: Grafika zobrazující strategie jimiž se mají členské státy EU dosáhnout dobrého stavu prostředí (GES) v roce 2020. Prvním krokem jest počáteční posouzení mořských vod, určení dobrého stavu prostředí mořských vod a stanovení environmentálních cílů a to do roku 2012 s pravidelnou aktualizací každých 6 let. Poté státy stanoví a provedou program sledování pro průběžné posuzování a pravidelnou aktualizaci cílů do roku 2014. Nejpozději do roku 2015

rozpoznají opatření nebo akce, které je nutno přijmout k dosažení nebo zachování dobrého stavu prostředí a nejpozději do roku 2016 začnou s jejich realizací. ^[7]

I) Počáteční posouzení stavu mořských vod

Členské státy provedou počáteční posouzení svých mořských vod s ohledem na každou mořskou oblast či podoblast, v němž zohlední stávající údaje, jsou-li dostupné, a které se skládá z analýzy základních rysů a vlastností a současného stavu prostředí uvedených vod, která je založená na orientačním seznamu prvků uvedeném v tabulce 1 přílohy III a zahrnuje fyzikální a chemické vlastnosti, typy stanovišť, biologické vlastnosti, a hydromorfologii; dále z analýzy hlavních zátěží a dopadů, včetně lidské činnosti, na stav prostředí uvedených vod, která je založená na orientačním seznamu prvků uvedeném v tabulce 2 přílohy III a zahrnuje kvalitativní a kvantitativní směs různých zátěží, jakož i rozeznatelné trendy a zahrnuje hlavní kumulativní a synergické vlivy. ^[1]

II) Stanovení dobrého stavu životního prostředí mořských vod

S ohledem na počáteční posouzení členské státy určí pro každou příslušnou mořskou oblast nebo podoblast soubor vlastností, jaké musí mít mořské vody pro dobrý stav prostředí, na základě kvalitativních deskriptorů uvedených v příloze I. Kritéria a metodické normy, které použijí členské státy a které jsou určeny ke změně jiných než podstatných prvků této směrnice, tím, že ji doplňují, se stanoví na základě příloh I a III tak, aby byla zajištěna jednotnost a umožnilo se srovnání mořských oblastí nebo podoblastí. Před navržením těchto kritérií a norem Komise konzultuje všechny zúčastněné strany, včetně regionálních úmluv pro mořské prostředí. ^[1]

III) Stanovení environmentálních cílů

Na základě počátečního posouzení členské státy stanoví pro každou mořskou oblast nebo podoblast komplexní soubor environmentálních cílů a souvisejících ukazatelů pro své mořské vody, jejichž cílem je napomáhat dosažení dobrého stavu mořského prostředí, a zohlední přitom orientační seznamy zátěží a dopadů stanovené v tabulce 2 přílohy III a seznam vlastností uvedený v příloze IV. Při

navrhování těchto cílů a ukazatelů členské státy zohlední pokračující naplňování příslušných stávajících environmentálních cílů stanovených pro stejné vody na vnitrostátní úrovni, na úrovni Společenství nebo na mezinárodní úrovni s cílem zajistit vzájemnou slučitelnost těchto cílů a zajistí, aby byly rovněž v nejvyšším možném rozsahu zohledněny relevantní přeshraniční dopady a přeshraniční rysy. ^[1]

implementace kroků 1-3

Dosáhnutí dobrého stavu prostředí do roku 2020, tj. za méně než sedm let (počítáno v době, kdy vyšla zpráva Evropské Komise hodnotící členské státy při plnění těchto třech kroků), znamená, že Komise, členské státy, regionální úmluvy pro mořské prostředí a další příslušné organizace musí obnovit a zintenzivnit úsilí a podstatně změnit způsob spolupráce, přičemž se musí zaměřit na společné činnosti a plánování, jakož i na soudržnost politiky napříč odvětvími. Větší koordinace programů sledování a programů opatření, ambicióznější regionální spolupráce a jasnější pochopení úloh, odpovědnosti a povinností všech stran, stejně jako plné provádění právního rámce EU týkajícího se pozemních zdrojů znečištění a systematictější úsilí o dosažení integrovaného řízení pobřežních zón umožní méně nákladnou a účinnější ochranu mořského prostředí. ^[8]

IV) Zřízení a provádění koordinovaných monitorovacích programů

Na základě počátečního posouzení členské státy stanoví a provedou koordinované programy sledování pro průběžné posuzování stavu prostředí svých mořských vod na základě orientačních seznamů prvků uvedených v příloze III a seznamu uvedeného v příloze V a s odkazem na jimi stanovené environmentální cíle. Programy sledování musí být slučitelné v rámci mořských oblastí nebo podoblastí a vycházet z příslušných ustanovení pro posuzování a sledování stanovených právními předpisy Společenství, včetně směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích, nebo v rámci mezinárodních dohod a jsou s nimi slučitelné. ^[1]

implementace

Analýza monitorovacích programů zahájených v rámci prvního cyklu provádění MSFD ukazuje, že ačkoli bylo vynaloženo značné úsilí nebo bude dokončeno v blízké budoucnosti, ve většině členských států je nutné provést další opatření, aby bylo zajištěno náležité a včasné pokrytí monitorovacích programů. Osm členských států by mělo věnovat zvláštní pozornost tomu, aby zajistily úplné a včasné pokrytí monitorováním vytyčených environmentálních cílů. Pouze několik členských států mělo funkční monitorovací programy v roce 2014, mnoho členských států očekává, že jejich programy budou plně zavedeny do roku 2018, nebo dokonce do roku 2020. Proto je naléhavě nutné monitorování zlepšit, aby byly splněny požadavky MSFD, včetně aktualizace prvního posouzení jejich mořských vod a dobrého stavu prostředí, které má proběhnout v roce 2018, a zejména aby bylo dosaženo dobrého stavu prostředí do roku 2020.^[9]

Monitorovací programy nejsou vždy vhodné k zajištění účinného monitorování stavu mořských vod EU a k dosažení dobrého stavu prostředí, jakož i souvisejících cílů, které stanovily členské státy. To platí obzvláště pro deskriptory nepůvodních druhů, odpadků v moři, hluku pod mořskou hladinou a biologické rozmanitosti, které nejsou pokryty stávajícími právními předpisy.^[9]

V) Určení opatření nebo kroků, které je třeba přijmout za účelem dosažení nebo zachování dobrého stavu životního prostředí

Členské státy pro každou dotyčnou mořskou oblast nebo podoblast určí opatření, která je nutno přijmout k dosažení nebo zachování dobrého stavu prostředí ve všech jejich mořských vodách. Tato opatření se navrhuje na základě počátečního posouzení, s odkazem na environmentální cíle stanovené a s ohledem na typy opatření uvedené v příloze V.^[1]

implementace

Posouzení ukazuje, že ne všechny zátěže pro mořské prostředí jsou náležitě pokryty prostřednictvím opatření přijatých členskými státy. Samotné programy se vyznačují různou mírou ambicióznosti. Dosažení dobrého stavu prostředí do roku

2020 ve všech evropských mořských oblastech a u všech 11 deskriptorů uvedených ve směrnici je i nadále nepravděpodobné. Přestože je známo, že ekosystémy na změny reagují pomalu, představuje tato skutečnost zklamání, protože znamená, že hlavní závazek vyplývající ze směrnice – dobrý stav prostředí – pravděpodobně nebude včas splněn.^[10]

Závěrem lze uvést, že podle názoru Komise je všechny programy opatření nutné zlepšit – v různé míře u různých zemí – mají-li být tyto programy považovány za vhodný rámec pro splnění požadavků směrnice.^[10]

Seznam příloh:

PŘÍLOHA I

Kvalitativní deskriptory pro určování dobrého stavu prostředí

(uvedené v čl. 3 odst. 5, čl. 9 odst. 1 a 3 a článku 24)

1. Biologická rozmanitost je zachována. Kvalita a výskyt stanovišť a rozložení a množství druhů odpovídá běžným fyziografickým, geografickým a klimatickým podmínkám.
2. Nepůvodní druhy uvedené do prostředí v důsledku lidské činnosti se vyskytují v množství, jež nepříznivým způsobem neovlivňuje ekosystémy.
3. Úrovně populací všech komerčně využívaných ryb a měkkýšů a koryšů jsou v rámci bezpečných biologických limitů, přičemž rozložení populace podle věku a velikosti svědčí o zdravé skupině.
4. Všechny složky mořské potravní sítě se v rozsahu, v jakém jsou známy, vyskytují v běžném množství a rozmanitosti a na úrovních, kdy jsou schopny zajistit dlouhodobé bohatství druhu a zachování jeho plné reprodukční kapacity.
5. Eutrofizace vzniklá lidskou činností je co nejnižší, zejména její nepříznivé účinky, jako jsou ztráty biologické rozmanitosti, degradace ekosystémů, rozvoj škodlivých řas a nedostatek kyslíku ve vodě u dna.
6. Celistvost mořského dna je na takové úrovni, která zaručuje, že struktura a funkce ekosystémů jsou zajištěny a zejména ekosystémy mořského dna nejsou nepříznivě zasaženy.
7. Trvalá změna hydrografických podmínek nemá nepříznivý dopad na mořské ekosystémy.
8. Koncentrace znečišťujících látek nejsou na úrovních, které by vyvolávaly znečišťující účinky.
9. Znečišťující látky v rybách a v jiných potravinách mořského původu nepřekračují úroveň stanovené právními předpisy Společenství nebo jinými příslušnými normami.
10. Vlastnosti a množství odpadků v moři neškodí pobřežnímu ani mořskému prostředí.
11. Uvádění energie, včetně hluku pod mořskou hladinou je na takové úrovni, která nemá nepříznivé účinky na mořské prostředí.

Za účelem stanovení vlastností dobrého stavu prostředí v mořské oblasti nebo podoblasti podle čl. 9 odst. 1 členské státy zváží všechny kvalitativní deskriptory uvedené v této příloze s cílem určit deskriptory, které se použijí pro stanovení dobrého stavu prostředí mořské oblasti nebo podoblasti. Pokud se členský stát domnívá, že použití jednoho nebo více těchto deskriptorů není vhodné, poskytne Komisi odůvodnění v rámci oznámení podle čl. 9. odst. 2.

PŘÍLOHA II

Příslušné orgány

(uvedené v čl. 7 odst. 1)

1. Název a adresa příslušného orgánu nebo orgánů – oficiální název a adresa určeného příslušného orgánu nebo orgánů.
2. Právní status příslušného orgánu nebo orgánů – stručný popis právního statusu příslušného orgánu nebo orgánů.
3. Povinnosti – stručný popis právních a správních povinností příslušného orgánu nebo orgánů a jejich úlohy ve vztahu k dotyčným mořským vodám.
4. Členství – pokud příslušný orgán nebo orgány působí jako koordinující subjekt pro jiné příslušné orgány, vyžaduje se jejich seznam společně se souhrmem institucionálních vztahů ustavených za účelem zajištění koordinace.
5. Regionální nebo subregionální koordinace – vyžaduje se souhrn mechanismů zřízených k zajištění koordinace mezi členskými státy, jejichž mořské vody spadají do stejné mořské oblasti nebo podoblasti.

PŘÍLOHA III

Orientační seznamy vlastností, zátěží a dopadů

(uvedené v čl. 8 odst. 1, čl. 9 odst. 1 a 3, čl. 10 odst. 1, čl. 11 odst. 1 a článku 24)

Tabulka 1

Vlastnosti

Fyzikální a chemické vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> — topografie a batymetrie mořského dna, — roční a sezónní teplotní režim a pokrytí ledem, rychlost proudu, stoupání vod z hloubky na hladinu, vystavení účinkům vln, vlastnosti mísení, zakalení, doba setrvání, — prostorové a časové rozložení slanosti, — prostorové a časové rozložení živin (DIN, TN, DIP, TP, TOC) a kyslíku, — profily pH a pCO₂ nebo rovnocenné informace používané pro měření mořské acidifikace.
Typy stanovišť	<ul style="list-style-type: none"> — hlavní typ(y) stanovišť mořského dna a vodního sloupce s popisem jejich charakteristických fyzikálních a chemických vlastností, jako jsou hloubka, vodní teplotní režim, proudy a jiné pohyby vody, slanost, struktura a substrát dna; — určení a mapování zvláštních typů stanovišť, zvláště těch, které jsou v rámci právních předpisů Společenství (směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích) nebo mezinárodních úmluv uznávány nebo označovány jako stanoviště se zvláštním významem pro vědu nebo biologickou rozmanitost, — stanoviště v oblastech, které si z důvodu svých vlastností, umístění nebo strategického významu zasluhují zvláštní pozornost. Může se jednat o oblasti podléhající silným nebo zvláštním zátěžím nebo o oblasti, které zasluhují zvláštní režim ochrany.
Biologické vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> — popis biologických společenstev souvisejících s hlavními stanovišti mořského dna a vodního sloupce. Tento popis by zahrnoval informace o společenstvech fytoplanktonu a zooplanktonu, včetně druhů a sezónní a zeměpisné variability, — informace o krytosemenných rostlinách, makrofasách a bezobratlých živočišných žijících při dně včetně složení druhů, biomasy a roční a sezónní variability, — informace o struktuře rybích populací, včetně jejich množství, rozmístění a struktury podle věku a velikosti, — popis populační dynamiky, přirozené a skutečné oblasti rozšíření a stavu druhů mořských savců a plazů, které se vyskytují v dané mořské oblasti nebo podoblasti, — popis populační dynamiky, přirozené a skutečné oblasti rozšíření a stavu druhů mořských ptáků, které se vyskytují v dané mořské oblasti nebo podoblasti, — popis populační dynamiky, přirozené a skutečné oblasti rozšíření a stavu ostatních druhů vyskytujících se v dané mořské oblasti nebo podoblasti, které podléhají právním předpisům Společenství nebo mezinárodním dohodám, — soupis dočasného výskytu, množství a prostorového rozmístění nepůvodních, exotických druhů nebo případně geneticky odlišných forem původních druhů, které se v mořské oblasti nebo podoblasti nacházejí.
Jiné vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> — popis stavu, pokud jde o chemické látky, včetně problémových chemických látek, kontaminace usazenin, problematických bodů, zdravotních problémů a kontaminace bioty (zejména živočichů a rostlin určených pro lidskou spotřebu), — popis jakýchkoli dalších vlastností nebo rysů typických nebo specifických pro danou mořskou oblast nebo podoblast.

Tabulka 2
Zátěže a dopady

Fyzická ztráta	<ul style="list-style-type: none"> — zakrytí (například umělými stavbami, ukládáním vytěžené hlušiny), — uzavření (například stálými stavbami).
Fyzické poškození	<ul style="list-style-type: none"> — změny zanesení (například vlivem vypouštění látek, zesílených přívalů, hloubení), — oděr (například vlivem plavby lodí, kotvení, komerčního rybolovu), — selektivní těžba (například vlivem komerčního rybolovu, těžby kameniva, zachycení).
Jiné fyzikální narušení	<ul style="list-style-type: none"> — podvodní hluk (například lodní plavba, seismická činnost), — odpadky v moři
Narušení hydrologických procesů	<ul style="list-style-type: none"> — významné změny v tepelném režimu (například vlivem vypouštění látek, elektráren), — významné změny režimu slanosti (například vlivem staveb, jež brání pohybům vody, odvádění vody).
Kontaminace nebezpečnými látkami	<ul style="list-style-type: none"> — vnášení syntetických sloučenin (například prioritních látek podle směrnice 2000/60/ES, které se týkají mořského prostředí, jako jsou pesticidy, antivegetativní látky, léčiva v důsledku například úniků z difúzních zdrojů, znečištění plavidly, atmosférické depozice) a biologicky aktivních látek, — vnášení nesyntetických sloučenin (například těžkých kovů, uhlovodíků v důsledku například znečištění plavidly a průzkumu a těžby ropy, plynu a minerálů, atmosférické depozice, přívodů z řek), — vnášení radionuklidů.
Systematické nebo záměrné vypouštění látek	<ul style="list-style-type: none"> — vnášení jiných látek, ať už pevných, kapalných či plyných, do mořských vod v důsledku jejich systematického nebo záměrného vypouštění do mořského prostředí, což je umožněno v souladu s ostatními právními předpisy Společenství nebo mezinárodními úmluvami.
Obohacování živinami a organickými látkami	<ul style="list-style-type: none"> — vnosy hnojiv a jiných látek s vysokým obsahem dusíku a fosforu (například z bodových a difúzních zdrojů včetně zemědělství, akvakultury, atmosférické depozice), — vnosy organických látek (například kanalizace, mořská akvakultura, přívody z řek).
Biologické narušení	<ul style="list-style-type: none"> — vnášení mikrobiálních patogenů, — vnášení nepůvodních druhů a přemístování, — selektivní odchyt druhů, včetně vedlejších úlovků necílových druhů (například komerční a rekreační rybolov).

PŘÍLOHA IV

Orientační seznam vlastností, jež je třeba zohlednit při stanovení environmentálních cílů

(uvedený v čl. 10 odst. 1 a článku 24)

1. Přiměřené pokrytí prvků charakterizujících mořské vody pod svrchovaností nebo jurisdikcí členských států v mořské oblasti nebo podoblasti.
2. Nutnost stanovit a) cíle vytvářející požadované podmínky založené na definici dobrého stavu prostředí; b) měřitelné cíle a související ukazatele, které umožňují sledování a posuzování; a c) operační cíle související s konkrétními prováděcími opatřeními, které podporují jejich dosažení.
3. Stanovení stavu prostředí, jehož má být dosaženo nebo jenž má být zachován, a popis tohoto stavu z hlediska měřitelných vlastností prvků, které charakterizují mořské vody členského státu v mořské oblasti nebo podoblasti.
4. Soudržnost stanovených cílů; neexistence rozporů mezi nimi.
5. Přesné stanovení zdrojů potřebných k dosažení cílů.
6. Stanovení cílů, včetně případných prozatímních cílů, s časovým horizontem pro jejich dosažení.
7. Stanovení ukazatelů, které jsou určeny ke sledování pokroku a které slouží jako pokyny pro správní rozhodnutí v zájmu dosažení cílů.
8. Případně stanovení referenčních bodů (cílové a limitní referenční body).
9. Náležité zvážení sociálních a ekonomických otázek při stanovování cílů.
10. Přezkoumání souboru environmentálních cílů, s nimi souvisejících ukazatelů a limitních i cílových referenčních bodů na základě environmentálního cíle stanoveného v článku 1 s cílem posoudit, zda splnění cílů povede k dosažení stavu mořských vod pod svrchovaností nebo jurisdikcí členských států v mořské oblasti, který by těmto cílům odpovídal.
11. Slučitelnost cílů se závazky, které přijalo Společenství a jeho členské státy v rámci příslušných mezinárodních a regionálních dohod, s využitím těch, které jsou pro dané mořské oblasti nebo podoblasti nejdůležitější za účelem dosažení environmentálního cíle stanoveného v článku 1.
12. Sestavení souboru cílů a ukazatelů je třeba přezkoumat s ohledem na environmentální cíl stanovený v článku 1 s cílem posoudit, zda splnění cílů povede k dosažení jim odpovídajícího stavu mořského prostředí.

PŘÍLOHA V

Programy sledování

(uvedené v čl. 11 odst. 1 a článku 24)

1. Nutnost poskytovat informace pro posuzování stavu prostředí a pro odhad toho, co je třeba ještě vykonat a jak velký je pokrok na cestě k dobrému stavu prostředí v souladu s přílohou III a s kritérii a metodickými normami, jež mají být stanoveny podle čl. 9 odst. 3.
2. Nutnost zajistit vytváření informací, které umožňují určení vhodných ukazatelů pro environmentální cíle podle článku 10.
3. Nutnost zajistit vytváření informací, které umožní posouzení dopadu opatření uvedených v článku 13.
4. Nutnost zahrnout činnosti určené ke zjištění příčiny změn a tedy i možných nápravných opatření, která by musela být přijata pro obnovení dobrého stavu prostředí, pokud jsou zjištěny odchylky od požadovaného rozsahu tohoto stavu.
5. Nutnost poskytovat informace o znečišťujících chemických látkách v druzích z oblastí obchodního rybolovu určených k lidské spotřebě.
6. Nutnost zahrnout činnosti, kterými se ověří, zda nápravná opatření vedou k požadovaným změnám a nemají žádné nežádoucí vedlejší účinky.
7. Nutnost shromažďovat informace na základě mořských oblastí nebo podoblastí v souladu s článkem 4.
8. Nutnost zajistit srovnatelné přístupy a metody posuzování v rámci jednotlivých mořských oblastí nebo podoblastí a mezi nimi.
9. Nutnost vypracovat technické předpisy a standardizované metody sledování na úrovni Společenství, aby bylo možné porovnávat informace.
10. Nutnost zajistit v nejvyšším možném rozsahu slučitelnost se současnými programy vypracovanými na regionální a mezinárodní úrovni s cílem podporovat soudržnost mezi těmito programy a předcházet zdvojení vynaloženého úsilí, s využitím pokynů pro sledování, které jsou pro příslušné mořské oblasti nebo podoblasti nejdůležitější.
11. Nutnost zahrnout do počátečního posouzení podle článku 8 posouzení významných změn environmentálních podmínek a v případě potřeby i nových a vznikajících problémů.
12. Nutnost věnovat v rámci počátečního posouzení podle článku 8 této směrnice pozornost příslušným prvkům uvedeným v příloze III včetně jejich přirozené proměnlivosti a hodnotit vývoj při dosahování environmentálních cílů stanovených podle čl. 10 odst. 1, případně prostřednictvím stanovených ukazatelů a jejich limitních a cílových referenčních bodů.

PŘÍLOHA VI

Programy opatření

(uvedené v čl. 13 odst. 1 a článku 24)

1. Vstupní regulace: správní opatření, která ovlivňují povolený rozsah lidské činnosti.
 2. Výstupní regulace: správní opatření, která ovlivňují povolený stupeň narušení složky ekosystému.
 3. Regulace prostorového a časového rozložení: správní opatření, která mají vliv na to, kdy a kde k jaké činnosti může docházet.
 4. Správní koordinační opatření: nástroje pro zajištění koordinace řízení.
 5. Opatření ke zlepšení výsledovatelnosti znečištění moří, jsou-li proveditelná.
 6. Hospodářské podněty: správní opatření, která zajišťují, aby bylo v hospodářském zájmu těch, kteří využívají mořské ekosystémy, jednat tak, aby jejich jednání přispívalo k dosažení cíle dobrého stavu prostředí.
 7. Nástroje pro zmírňování a nápravu: správní nástroje, které řídí lidské činnosti tak, aby docházelo k obnovování poškozených složek mořských ekosystémů.
 8. Komunikace, zapojení zúčastněných stran a zvyšování veřejného povědomí.
-

Seznam citované literatury:

[1]

http://ec.europa.eu/environment/marine/eu-coast-and-marine-policy/marine-strategy-framework-directive/index_en.htm [cit. 1.12.2018]

[2] http://ec.europa.eu/environment/marine/good-environmental-status/index_en.htm
[cit. 1.12.2018]

[3]

<http://mcc.jrc.ec.europa.eu/index.py> [cit. 1.12.2018]

[4]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0056&from=EN> [cit. 1.12.2018]

[5]

http://ec.europa.eu/environment/marine/eu-coast-and-marine-policy/implementation/reports_en.htm [cit. 1.12.2018]

[6]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:l28164> [cit.
1.12.2018]

[7]

http://ec.europa.eu/environment/marine/eu-coast-and-marine-policy/marine-strategy-framework-directive/index_en.htm [cit. 1.12.2018]

[8]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0097&from=EN> [cit. 1.12.2018]

[9]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0003&from=EN> [cit. 1.12.2018]

[10]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0562&from=EN> [cit. 1.12.2018]